

JAUME BARTUMEU CASSANY
Excap de Govern

Respectar les lleis

Convé una seriosa reflexió sobre el deute públic

El *Butlletí Oficial* del 3 de gener ha publicat el *Marc Pressupostari general de l'Estat per al temps corresponent al mandat 2024-2027* aprovat pel Consell General el 20 de desembre del 2023. Hi llegim que la Interventora general del Govern assenyalà el 25 d'octubre del 2023 que el pressupost de l'exercici del 2024 "(...) no compleix la regla de la despesa corrent o de funcionament, ni l'objectiu del pes de la tributació directa sobre el total d'impostos directes i indirectes de l'Administració general."

Un incompliment que també es dona en "la resta dels pressupostos dels exercicis que van del 2025 al 2027".

El Tribunal de Comptes ha fet un informe previ desfavorable del marc pressupostari 2024-2027, per què no es respecten els objectius de sostenibilitat financera, estabilitat pressupostària i fiscal per a l'exercici del 2024.

El ministre de Finances reconeix els incompliments assenyalats per la Interventora general i pel Tribunal de Comptes però s'aixopluga en "el bon comportament econòmic de l'economia" per a justificar-los.

L'Estat té el dret i l'obligació d'exigir el respecte de les lleis però el Govern s'exclou de l'obligació del compliment de la Llei 33/2014 del 27 de novembre de sostenibilitat de les finances públiques i d'estabilitat pressupostària.

Aquest incompliment fa veure els riscos de l'endeuta-

ment públic.

Ni la perillositat ni la bondat d'un nivell d'endeutament no es pot assentar ni afirmar de manera absoluta ni automàtica. Però hi ha certes situacions que fan que el deute públic pot ser perillós.

En el mercat financer no hi hauria cap perill si aquell deute comptés amb el suport del banc central del país. Però a Andorra no tenim banc central. Tampoc no hi hauria excessiu perill si la capacitat de recaptació fiscal estigués ben assentada. Però dissortadament a Andorra, avui, no tenim capacitat de retorn del deute.

S'ha de parlar del servei del deute, és a dir, dels interessos a pagar pels préstecs rebuts.

El país no té gaires opcions, diguin el que diguin les notes de Standard & Poor's

En aquest context d'alegre incompliment, sovint el diner públic es perd en despeses d'estructures forassenyades i en caixes negres impenetrables: ¿on acaben realment les assignacions pressupostàries per a l'habitatge i la promoció turística?

Hem de situar el debat al nivell del "deute útil", el que està socialment justificat, i suprimir el deute "inútil", el que és el resultat d'obsequis fiscals injustificats.

L'endeutament pot ser necessari, molt sovint ho és, a l'Estat i a les administracions públiques per dur a terme inversions útils per a la col·lectivitat, com són la construcció d'infraestructures viàries, escoles i centres sanitaris.

La inversió pública és, així, indispensable per als serveis públics que no tenen una rendibilitat immediata o que tenen alguna part rendible i altres que no ho són tant, o gens.

No es pot oblidar que les escoles, o els hospitals, tenen una utilitat, una rendibilitat, que ultrapassa el marc mercantil però que són serveis públics necessaris.

En conseqüència, el que importa no és pas tant el nivell del deute públic, sinó la seva finalitat.

L'educació pública gratuïta, l'habitatge subvencionat o el reemborsament de les despeses sanitàries permeten lluitar contra les desigualtats socials, contra la pobresa. Hem de pensar que al país augmenten les famílies al llindar de la pobresa, com ens recorden els informes de Càritas Andorra.

Mentre el país no dugui a terme una reflexió de fons sobre l'eficàcia de la despesa pública Andorra no podrà sortir d'aquesta mena de cercle viciós del deute públic.

Entre les perspectives poc optimistes de la conjuntura econòmica i les taxes d'interès elevades, el país ja no té gaires opcions, diguin el que diguin les notes de Standard & Poor's.